

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra . 60 fillér

3 óra . 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 20 fillér

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Deák Ferencz-u. 18. sz.,

hová minden levelezés és egyéb küldemény czimzendő.

Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Negyvenkilencz évig az örültek házában.

Egy megrögzött gyilkos tárgyalása.

Szenzációs bűnügy az esküdt-szék előtt.

Kolozsvár, nov. 13.

A vén redout kopottas falai között még nem állott olyan megrögzött gonosztevő törvényt, mint tegnap. *Pánye Onucz* volt a tárgyalás hőse. *Egy rendbeli gyilkosságért, négy gyilkossági kísérletért, egy gyújtogatás és öt rendbeli hamis vádért fogta perbe az ügyészség.*

A nagyközönség körében már rég szárnyra kelt az a verzió, hogy a vád képviselője a bűnösre *kötél általi halált* kér s így nem lehetetlen, hogy — mint Szatmárnak annak idején — nekünk is meglesz a mi szenzációjuk.

A tárgyalás iránt szokatlan érdeklődés mutatkozott s már a kora reggeli órákban sűrű néptömeg várt az Unió-utcai Vigadó előtt kapuja a beocsátásra.

Kevéssel 3 óra után megalakult az esküdt-szék.

A tárgyalást báró Szentkereszthy Zsigmond vezette, szavazó bírák lettek: Reihmbold Arthur és Stefáni Elek. A jegyzői tisztet dr. Török József töltötte be.

A vádat Dániel Lajos kir. ügyész, a védelmet Menyhárt Gáspár és Mán Kassziusz ügyvédek vezették. Orvosszakértőként dr. Lechner Károlyt, dr. Kenyeres Balázst és dr. Kerekes Gyula törvényszéki szakértőket rendelte be a törvényszék.

Esküdtek lettek: Ugron György, Tóth Tamás, Adorján Béla, Hosszu Teofil, Gyulai Richard, Csermák Gyula, Ürmösi Jenő, Kőrösy János, dr. Slezinger Lajos, Bréver János, Gyulai László, Reményik Mihály.

Pótesküdték; Ifj. Gáliszer Lajos, Beesky Péter.

Az esküdt-szék megalakulása után bevezették a vádlottakat: *Pánye Onuczot* a tettest és *Mera Dimitrut* a bűnsegédet.

Mindketten bizalmatlan, komór megjelenésű daróc ruhás emberek, kik a bűn ösvényét

tüzik ki irányuknak s a *vadorzás* mesterségét üzve a gyilkosságot igen közömbös dolognak látják.

A megrögzött bűnösök kiváncsian tekintettek körül s egyetlen arczizmus sem árulta el a megbánást. Szuró pillantásuk kellemetlen benyomást tesz mindenkire.

A kir. ügyész vádirata.

Csipkés Károly kir. ügyész a szenzációs ügyben az alanti vádbíratot nyújtotta be, melyet terjedelmes volta miatt csak kivonatossan közölhetünk:

I. Vádat emelek 1901. évi május 15-től előzetes letartóztatásban, 1901. évi május hó 22-étől pedig vizsgálati fogságban levő *Pánye Onucz Zudrik* ellen ki 36 éves, g. kath. vallásu, meregyói származásu és ugyanoda való lakós, magyar honos, földmivelési napszamos, nős, gyermektelen, büntetlen előéletű, vagyontalan, a vizsgálati fogság fenntartása mellett a Meregyó községben 1901. évi május hó 8-án este 8 és 9 óra között a *Kapete Onucz Csirki* sérelmére elkövetett a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette miatt, továbbá Meregyó és Retnyiczei községek közötti uton 1899. évi május havában d. u. 4 és 5 óra között a „Dósz” nevű erdő mellett a „Ruptura” határrészben a *Sikó Kanut* sérelmére elkövetett, btkv. 278. §-ában ütköző gyilkosság büntettének a btkv. 65. §-a szerinti kísérlete miatt, továbbá Meregyó és Retnyiczei községek közötti uton 1899. évi június hó 22-én d. u. 4 óra tájt a „Dósz” nevű erdő mellett a „Ruptura” határrészben a *Sikó Kanut* sérelmére elkövetett, a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntettének a btkv. 65. §-a szerinti kísérlete miatt, továbbá Meregyó és Retnyiczei községek közötti uton 1900. évi szeptember hó 7-én a „Dósz” nevű erdő mellett a „Ruptura” határrészben a *Sikó Kanut* sérelmére elkövetett a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntettének a btkv. 65. §-a szerinti kísérlete miatt; továbbá Meregyó községnek „Fruntonelle”

nevű határrészében 1900. évi december havában a *Kapete Onucz Csirki* sérelmére elkövetett, a btkv. 422. §. 2. p. ütköző gyújtogatás büntette miatt; továbbá Kolozsvárt 1901. év folyamán a *Bok Onucz Lompi*, *Brád György Fika*, *Mihuez Petre Dohán*, *Balázs Simion I. Pécsi* és *Mucz Onucz I. Susti* meregyói lakosok sérelmére elkövetett, a btkv. 227. §-ába ütköző hamisvádbüntetése miatt; végül vádat emelek az 1901. évi május hó 22-től pedig vizsgálati fogságban levő *Mera Dimitru* ellen, ki 20 éves, g. kath. vallásu, meregyói származásu és ugyanoda való lakós, magyar honos, földmivelési napszamos, nőtelen, vagyontalan, büntetlen előéletű, a vizsgálati fogság fenntartása mellett, Meregyó községében a *Pánye Onucz Zudrik* által 1901. évi május hó 8-án este 8 és 9 óra között a *Kapete Onucz Csirki* sérelmére elkövetett a btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntettében a btkv. 69. §. 2. pontja szerinti bűnsegédség miatt, azért mert I. rendű terhelt *Pánye Onucz Zudrik* a fent irt időben és helyen *Kapete Onucz Csirkit* a saját házában előre megfontolt szándékból megölte akként, hogy az ablakon keresztül, 1 mtr. 20 cztmtr. távolságból, vagdalt postával töltött fegyverével a *Kapete Onucz Csirki* nyakának ezé-
lozva, azt meglötte, minek következtében a sértett az orvosi szemle jkv. szerint nyomban szörnyet halt; II. r. terhelt *Mera Dimitru* ellen pedig azért, mert a *Kapete Onucz Csirki* megöletését szándékosan előmozdította akként, hogy *Pánye Onucz Zudrik*nak segédkezett az által, hogy a büntény elkövetése ideje alatt a sértett háza melletti gyümölcsös kertben őrt állott; továbbá azért, mert I. r. terhelt *Pánye Onucz Zudrik* a fent irt helyen 4 ízben és pedig 1899. év május havában 1899. évi június hó 22-én, 1900. évi június hó 4-én és 1900. évi szeptember hó 7-én *Sikó Kanut* sértettet előre megfontolt szándékból meg akarta ölni akként, hogy *Retnyiczei* községből Meregyó községbe vezető uton szekerén ülő *Sikó Kanut* sértett mellétt vagdalt postával töltött fegyverével célba vette, fegyverét elsütötte, mely lövések közül az első eredménytelen volt, ellenben a második a *Sikó Kanut* nadrágjának hátulsó jobb zsebét érte és az oxidált pénztárczában fennakadt és 14 nap alatt gyógyuló sértést okozott; a harmadik a *Sikó Kanut* szekere után haladó dr. *Wendelin Arthur* érte bal lába felső részén és 8 napon belül gyógyuló sér-

tést okozott; a negyedik lövés egy része pedig a *Sikó Kanut* sértett jobb tomporába hatolt és 27 nap alatt gyógyuló sértést okozott; továbbá azért, mert a fent irt időben és helyen a *Kapete Onucz Csirki* tulajdonát képező 6 boglya szénát szándékosan felgyújtotta akként, hogy az egymástól 36—80 méter távolságra fekvő széna boglyákat egyenként, gyufával meggyújtotta s ezáltal azokat teljesen elhamvasztotta; végül azért, mert a fent irt időben és helyen *Bok Onucz Lompi*, *Brád György Fika*, *Mihuez Petru Dohán*, *Balázs Simion I. Pécsi* meregyói lakosokat a kolozsvári kir. törvényszék előtt tudva, hamisan azzal vádolta, hogy fentnevezettek felbujtása, pénz és egyéb ingóság ígérete folytán követett el *Sikó Kanut* ellen a gyilkosság kísérletét, *Mucz Onucz Susti* pedig tudva, hamisan azzal vádolta, hogy az ő közreműködésével és közvetlen jelenlétében gyújtotta fel a *Kapete Onucz Csirki* szénáját.

A megidézendő tanuk jegyzékét / a. csatolom.

A főtárgyalásra a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdt-bírósiág illetékes. Ellenben *Bok Onucz Lompi*, *Brád György Fika*, *Mihuez Petre Dohán* és *Balázs Szamion I. Pécsi* terhelték ellen a fent irt időben és helyen a *Pánye Onucz Zudrik* által elkövetett s a btkv. 288. §-ában irt gyilkosság büntettének kísérlete miatt, mint a btkv. 69. §. 1. pontjában irt felbujtók ellen; nemkülönben *Mucz Onucz Susti* ellen, a fent irt időben és helyen a *Pánye Onucz Zudrik* által elkövetett s a btkv. 422. §. 2. pontjában irt gyújtogatás büntette miatt, mint a btkv. 69. §. 2. pontjában irt bűnsegéd ellen a vádat bprts 254. §. alapján elejtem.

Gyilkosság az ablakon keresztül.

A bírói szemlejkv. szerint a lövés 120. ctm. távolságból, ablakon keresztül történt. *Pánye Onucz Zudrik* I. r. terhelt a vizsgálat adataival egybehangozóan beismerte, hogy *Kapete Onucz Csirki* sértett elelőtt 8 évvel elperelt tőle egy darab földet, a miért ő nagyon megharagudott, később különféle pereket indított ellene, ezért haragja fokozódott, bosszút forralt ellene, és fenyegette is, hogy megöli, de ezen szándékáról lemondott, mert a legutóbbi két év alatt békét hagyott neki, nem perelte. A *Kapete Onucz Csirki* megöletését megelőzően három héttel vagyon-közösség megszüntetési pert indított a

sértett ő ellene, miből kifolyóan egy malom elárverezése volt kiállításba, melyben neki egyharmad része, a sértettnek pedig kétharmad része volt; ő ezért nagyon elkeseredett, s ekkor elhatározta, hogy a sértettet a hol megtalálja, megöli. Kereste is több ízben a sértettet a koresmában, hogy a magánál elrejtett késsel megölje; de nem találhatta meg.

A tett elkövetése napjának délutánján elhatározta, hogy a sértettet saját házában fogja meglőni s ezért f. évi május hó 8-án fejszéjével egy csavar-szegből levágott vasdarabokkal fegyverét otthon megtöltötte és elindult gyilkos utjára; utközben találkozott mostoha fiával: Mera Dumitru II. r. terhelttel, kinek kérdésére elmondta, hogy a sértett meglövésére indul. Mera Dumitru eleinte igyekezett őt lebeszélni szándékáról, azt mondván, hogy inkább máskor ölje meg és bottal, de midőn ő kijelentette, hogy hajthatatlan, ekkor társával szegődött, azt mondván: „hát jól teszed, lödd meg” s ajánkozott, hogy őrt fog állani, nehogy tetten ériék.

Ekkor az ablak alatt végig vonuló tornác fájára támaszkodott balkarával, — fegyverével célbavette a sértett nyakát, fegyverét elsütötte s nyomban, a nélkül, hogy az eredményt beárta volna, elfutott abban az irányban, hol fiát felállította, kit őrhelyén találva, együtt haza siettek.

Előadja Panye Onucz I. r. terhelte továbbá, hogy ő ugyan a sértettnek mellét szerette volna célba venni, mert az biztosabb célpont lett volna s így a lövés is halálos, de a sértett előtt fekvő asztal ebbeli szándékának keresztülvitelében akadályozta.

Mera Dumitru II. r. terhelte beismeri, hogy őrt állott, midőn Panyi Onucz a sértettet meglőtte s előadja, hogy azért segédkezett mostoha atyjának, mert attól félt, hogy ha ennek felhívását megtagadja, elkergeti a háztól. Beismeri, hogy a bűntény elkövetése napjának délutánján közösen megállapodtak I. r. terhelttel, hogy ő köhögéssel fog jeltadni, ha valaki közeledik, vagy mozgást hall. Beismerte mindkét terhelte, hogy tettüket józan állapotban, ép észszel követték el.

Négyszeres gyilkossági merénylet a körjegyző ellen.

Sikó Kanut meregyói körjegyző kihallgatása rendjén azt vallotta, hogy 1899. évi május havában, a napra már nem emlékszik, d. u. 4 és 5 óra között, amint Retyiczelnél-Meregyó község felé haladt szekeren, a „Dosz” nevű erdő „Ruptura” részében 35—40 lépésről lövés dördült el, mely őtet azonban nem találta s ekkor azt hitte, hogy orvvadász lőtt s azért nem is tett feljelentést.

1899. évi június 22-én d. u. 4 óra tájt ugyanazon helyen Retyiczelnél hazafelé haladt szekeren ülve, ismét lövés dördült el, mely nadrágja hátulsó jobb zsebét érte s az abban elhelyezett oxidált pénzes tárczája fogta fel a löveget, az ütés ereje mindazonáltal két hétig nyomokat hagyott hátra.

A gyűjtögetés.

Ugyanezen kihallgatás rendjén beismerte Panye Onucz azt is, hogy 1900. évi december havában, a mint Mucz Onucz meregyói lakossal a koresmában pálinkáztak, utóbbi, ki szintén haragosa volt Kapete Onucznak, azt mondta neki, hogy jó volna utóbbinak a szénáját felgyújtani, ő erre könnyen vállalkozott, mert halálos ellensége volt s el is mentek ketten a „Frunturelle” határszélebe s ott a Mucz Onucz utmutatása szerint és ennek jelenlétében a Kapete Onucz szénaboglyját egyenként gyufával felgyújtva, azokat tökéletesen elhamvasztotta.

Visszavont vallomás.

Panye Onucz Zudrik terhelte a vizsgálóbíró előtt 1901. évi augusztus hó 31-én történt kihallgatása alkalmával Bok Onucz Lompi, Brád Györgye, Mihucz Péter, Balázs Simion és Mucz Onucz elien tett terhelő vallomását minden indoklás mellőzésével visszavonta, szeptember 6-án történt kihallgatása alkalmával pedig a Sikó Kanut meglövése és a Kapete Onucz szénájának felgyújtása körülményeire előzetesen előadott és önmagát terhelő vallomását is, szintén minden indok nélkül visszavonta, azt adván elő, hogy ő Sikóra nem lőtt, hogy ő a Kapete szénáját meg nem gyújtotta.

Panye Onucz a saját személyé ellen irányuló terhelő vallomása visszavonását azonban figyelembe nem vehetem, mert azt semmivel sem indokolja, mert a csendőrség előtt tett részletes beismerő vallomását 1901. évi május hó 15-én ismételve a bánffy-hunyadi kir. járásbíró vizsgálobírája előtt, mert a kolozsvári kir. törvényszék vbírája előtt őt ízben történt kihallgatása alkalmával a fent előadott részletes beismerő vallomását ismételte és fentartotta s nevezetesen május hó 22-én történt kihallgatásakor vallomását még azzal toldotta meg, hogy úgy a Sikó Kanut elleni 1 rendbeli lövést, mint a Kapete Onucz szénájának felgyújtását józan fővel és ép észszel követte el; június hó 19-én történt kihallgatása alkalmával pedig azzal egészítette ki előbbi vallomásait, hogy ő a katonaságnál jól megtanult löni s hogy annál biztosabb eredménnyel végezhesse a Sikó elleni merényletét, mielőtt Sikóra lőtt volna, azt megelőzően kipróbálta fegyvere hordképességét, s itt részletesen előadja, hogy kiment az erdőbe és 40 lépésről egy célzóablára 20 próbálást tett s csak miután fegyvere megbízhatóságáról meggyőződött, indult gyilkos utjára.

Előadta ugyanekkor még azt is, hogy fegyverét hol otthon, hol az erdőben falevelek alatt, avagy odvas fák üregeiben rejtette; előadta továbbá, hogy az első és harmadik lövést jobb térdére ereszkedve a 2. és 4-iket állva tette s hogy mind a 4 ízben a Sikó Kanut mellét céllozta, hogy a célpont nagysága miatt a lövés biztos és így halálos legyen.

Július hó 4-én történt kihallgatása alkalmával az előbbi vallomásait teljertalmulag fentartotta;

július hó 13-án és július hó 14-én történt kihallgatása alkalmával előbbi előadásait ismételte.

A vádemelés.

Figyelembe véve tehát azon körülményt, hogy Panye Onucz Zudrik terhelte önként tett vallomását a csendőrség, a bánffy-hunyadi kir. járásbíró vizsgálobírája, továbbá a kolozsvári királyi törvényszék vizsgálóbírája előtt megismételte, sőt a legutóbbi előtt 5 ízben történt kihallgatása alkalmával fentartotta és egészítette; figyelembe véve, hogy a fenti beismerő vallomását a terhelte, az ő elmebeli állapotát huzamos időn keresztül vizsgált szakértők előtt ismételte és részletesen előadta; figyelembe véve, hogy f. évi június hó 5—6-án megtartott szemle alkalmával a helyszínén maga Panye Onucz terhelte vezette a bizottságot és az ő utmutatása szerint lettek a szemle jegyzőkönyv mellékleteit képező fényképek felvéve, hol ő maga kereste fel az egyes helyeket, honnét 4 ízben Sikóra lőtt, s figyelembe véve, hogy a terhelte által megjelölt mind a négy hely honnét lövéseit intézte, a sértett által megjelölt helyekkel azonosak; figyelembe véve továbbá, hogy a helyszíni szemle alkalmával maga a terhelte vezette a bizottságot azon helyre, hol 1900. évi december havában Kapete Onucz szénáját felgyújtotta, hol tényleg az elhamvasztott szénaboglyak nyomai fel is találtak s tekintve végül ama körülményt, hogy a tett elkövetésének helyétől a terhelte lakása, az erdőben mintegy 900 lépésre van, tehát nem volt alaptalan a sértettnek ama gyanuja, hogy a tettes az erdőben bir lakással, midőn az általa vezetett szorgos és alapos kutatás a negyedik lövés alkalmával eredménytelen volt; mindezek alapján Panye Onucz Zudrik I. r. terhelte jogosan vádolható azzal, hogy a Sikó Kanut sértett élete ellen irányuló merényletet, valamint a Kapete Onucz Csirki szénájának felgyújtását ő követte el, tehát jogosan vádolható.

Indokolt a vád Panye Onucz Zudrik'kal szemben a Bok Onucz, Brád György, Mihucz Petre, Balázs Simion és Mucz Onucz sérelmére elkövetett hamis vád büntette miatt is, mert az elől nevezett négy egyént azzal vádolta a vizsgálat rendjén, hogy az ők felbujtása alapján követte el a Sikó Kanut elleni 4 rendbeli gyilkossági kísérletet, a legutóbb nevezett Mucz Onuczot pedig azzal vádolta, hogy az ő utmutatása alapján és közvetlen közreműködésével gyújtotta fel a Kapete Onucz szénáját, mely terhelte vallomás következtében nevezettek ellen vizsgálat és a vizsgálati fogság lett elrendelve és foganatosítva, két és fél hónapon keresztül s ennek dacára terhelte vallomását f. évi augusztus 31-én nevezetekkel szemben indokolatlanul visszavonta, azt adván elő, hogy ártatlanul vádolta őket, miből önként kitűnik, hogy nevezettek a bíróság előtt büntetendő cselekmény elkövetésével, tudva hamisan vádolta.

Kolozsvár, 1901. okt. 18-án.

Csiplék Károly,
kir. ügyész.

A vádlottak kihallgatása.

A királyi törvényszék először is a Kapete Onucz meggyilkolását vette tárgyalás alá. Panye Onucz töredelmesen beismeri bűnét. Elnök kérdésére azt feleli, hogy egy közös malom elperléseért haragudott meg Kapetére. Közösen birták és lakták a malom melletti házat, de ezt később Kapetének ítelték s bár a köztük fenforgott ellenségeskedés látszólag el is simult, mégis csak alkalomra várt, hogy magát megbosszulja. Előbb egy tehenét ütötte agyon haragosának, majd egy ellene vezetett végrehajtás után elhatározta, hogy akár kővel, akár bottal, akár bicsokkal, akár késsel, akár puskával, a mivel épen lehetett volna, elteszi láb alól.

Aznap délután, mikor megakarta ölni megtöltötte fegyverét és este Mera Dumitru társaságában haragosának ablakához közelített. Kapete épp vacsorázott. Megzúrozta nyakának baloldalát, lőtt s mikor meggyőződött munkája eredményéről — futásnak eredt. Tettéért nem érez megbánást.

Ezután Mera Dumitru bünszegédet hallgatták ki. Mera úgy mondja, hogy csak bátyjától való félelmében vett részt a bűntettben.

Elnök figyelmezteti vádlottat arra a levélre, melyet a fogházban Panye Onucznak küldött, hogy: a „tárgyaláson tegye magát lolondnak, mert ott vannak orvosok, a kik megvizsgálják és azt fogják találni, hogy a feje meg van romolva. Ez által a bajtól könnyebben menekszik.” Arra is kéri a levélben, hogy őtet ne kerítse bajba.

Vádlott tagadja, hogy ezeket ő mind diktálta volna. Azt mondja, hogy a levél írója ezeket a saját fejéből írta.

Tíz percz szünet után kihallgatták a meggyilkolt Kapete Onucz csirki özvegyét. Ez az asszony nem tudta hány éves, mi a vallása, mi a foglalkozása.

Egyébként elmondja, hogy megölt férje és a gyilkos között vagyoni differenciák keletkeztek.

A gyilkosság estéjén a férje a szántásból jött haza. Ő rátottát készített férjének. Házuknál volt egy beteg asszony. Midőn ő a kemenczénél foglalatostkodott, ropanást hallott. Erre ő azt hitte, a lámpa pattant el. Midőn az asztal elé lépett, látta, hogy férje feje lehanyatlott. 5 árvája maradt. Ezek részére kért fejenként és évenként 200 koronát. Ugyanannyit kér a maga részére is. A temetési költség 30 frt volt.

Osváth Pál és Balogh József fegyverszakértők kijelentették, hogy a fegyver 60 lépésre biztosan hord s teljesen jó szerkezetű.

Felolvasták a törvényszéki orvosoknak a helyszínén felvett bonczjegyzőkönyvét. A lövés a nyakát és mellét érte s több feltétlenül halálos sebet ejtett.

Dr. Kenyeres Balázs véleménye szerint szét volt ronsolva a nyakútér, a tüdő, a bordák és a hátesigolya egy része. A sebcsatornában találtak fojtás-darabokat és ólom darabokat. A fojtás oleosó dohányfaj pakolópapírja volt. Hasonlóképen nyilatkozik dr. Kerekes Gyula törvényszéki orvos is.

Mán Kasszius ügyvéd kéri a vizsgálat kiegészítésül a malom első tulajdonosát és Pungur János kézbesítőt kihallgatni.

A bíróság mellőzi védő indítványait, csak a vagyonszövetség megszüntetési per iránt hallgatja ki az illető ügyben eljáró ügyvédek. A gyilkosság tényálladékára vonatkozó bizonyítási eljárás befejeztével Szentkereszthy báró elnök egy óra felé a tárgyalást berekesztette s folytatását délután 3 órára tűzte ki.

Délután.

A délutáni tárgyalás — miután a Kápete Onucz meggyilkolásának bebizonyítása véget ért — a Sikó Kanut meregyői körjegyző ellen elkövetett négy-szeres gyilkossági kísérlet tárgyalásával vette kezdetét.

Pánye Onucz semmit sem tagad. Elmondja, hogy a gyilkossági kísérletre a község lakossága készítette őt fel. Különösen Bok Onucz Lumpi, Brád György, Fiku Mihucz, Petru Dohán, Balázs Lui Pécsi pénzt is ígértek, ha elteszi láb alól a szigora miatt gyűlölt körjegyzőt.

A csásos ígért elvette eszt s miután amugy is haragosa volt Sikónak, háromszor reá lött a vádiratakn megjelölt helyeken, de ezéjét a véletlen mindig megakadályozta.

Tanúhallgatások.

E vallomás után elnök *Sikó Kanut* körjegyzőt hallgatja ki.

Sértett tanu megnézi a térképeket s határozott feleletet ad arra, hogy a lövések mindnégy esetben a fölvevett képek ábrázolta helyeken történtek. Tudomásul birt arról a mozgalomról, melyet a község lakossága szigora miatt ellene indított s Bok Onucz Lumpirt, Brád György Fikut, Mihucz Petru Dohánt, Balázs Simion Lui Pécsit nevezi meg mint a mozgalom főkolompasait. Ezután részletesen elmondja az esetet s vallomása ellen vádoltak sem éltek kifogásokkal.

Tanut megesketik.

Dr. Tábor Sándor: Meregyő község lakosai nevében Bok Onucz Lumpi, Brád Gy. T. Mihucz P. D. és Balázs Simion l. Pécsi megbízták őt a Sikó ellen irányuló mozgalom veze-

tésével. Ő a Sikó elhelyezésével látta elfolythatónak e mozgalmat s eziránt illetékes forumok előtt lépéseket is tett. Arról, hogy életveszélyes jellegű volt e mozgalom, nem tudott s ezt nem is hitte, mert felei mindig tisztelettel említették előtte körjegyzőjük nevét.

Tanutól beveszik az esküt.

Dr. Tábori Róbert tanuvalomása után, tekintettel az idő előrehaladt voltára br. Szentkereszthy elnök a tárgyalást — ami valószínűleg napokig fog eltartani — ma reggel 8 óráig felfüggesztette.

Az erd. ev. ref. egyházkerületi közgyűlésről.

Régi bünök.

Kolozsvár, nov. 13.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület tegnapi közgyűlésén az előirányzat kérdésével kapcsolatosan oly kínos ügy került felszínre, melyet elhallgatni szentségtelenebb tettek tartunk a halott emlékének érintésénél. Az egyházkerület vagyonáról, annak a sok száznak mindennapi kenyeréről van szó, kik mint az Istennek fölkezt szolgálói hirdetik az ígét. Múltó tehát, hogy védelmükre keljünk, s egyesek nyerészkedési vágya, szipolyozása ellen megvédjük őket.

Az egyházkerület egykori gyászos emlékü püspöke Szász Domokos, mikor a börze spekulációk idejében a tönk szélére juttatta az egyházat, sok egyháztól jogtalan uton az anyagegyházhoz vonta be azt az összeget, melyet a kerület az eklézsiák fenntartására megszavazott és folyósított.

Annak idején általános felűnést keltett ez az ukáz, de később megnyugvást szült a mindig egészséges (?) spekulációkban utazó püspök ama kijelentése, hogy a befolyt összeget gyümölcsözőbbé teszi.

Ezt megelőzőleg vették föl az egy milliós kölcsönt, melylyel értékpapirokat, nevezetesen a *Fonciéretől* 1/2 millió korona, az Első Magyar Szállító Vállalatól 200.000 korona értékben szereztek be.

A későbbi jelek arra vallottak, hogy az egymilliós kölcsönbe fektetett, értékükben igen is devalvált értékpapírok fedezése miatt vonatott be az egyházak pénzvagyona.

Ebbe az egészséges spekulációba (?) beavatott igazgatósági tagoknak aztán — hogy elhallgatásra bírja őket Szász Domokos — szép dotációval járó magánhivatalokat biztosított.

Ugy tudjuk, *Bánffy Dezső* is elfoglalt egy ilyen fizetéses állást és az ezzel járó honoráriumról csak akkor mondott le, mikor házelnök lett.

Maga a püspök a kevés értékre devalválódott *Fonciére* értékpapírok ellenszolgalmánnyaképpen mint alelnök évente 10.000 korona dotációt rakott zsebre s élvezte ezt halála napjáig.

Még ma is, mikor a legszegényebb egyházközségek papjai és levitái szájából kiveszik a fekete kenyér felét azzal, hogy jogtalanul bevont pénzeiknek 5%-os kamatát 4%-ra szállítják le, van olyan ember, aki az egyház értékpapirai révén javadalmat huz. — *Simó Lajos országgyűlési képviselő* ez, ki ezért, ha ideje megengedi, évente ötször megjelenik a „Fonciére“ gyűlésein.

Szerintünk egy országgyűlési képviselő állásának méltósága nem fér össze az ilyen bűnös uton juttatott tisztség dotációjával, mely egyenesen csak a már anyagilag amugy is tönkre ment egyház megfejésére irányul.

Az országgyűlési képviselőt már maga a hivatás is „tisztának“ kívánja; mit remélhetünk tőle akkor, ha mint *bűnsegédet* hallgatásra bírja az arany s ez alatt — épp e pénz hiányában — pusztul, sinylik s rohamosan a panama felé tart az egyház.

Ha sok-sok év bűnös misztifikulációjának gyászos emlékü püspökünknel még gyászosabb következményén segíteni akarunk, ne vonjuk meg hitfeleinktől a fekete kenyeret is. Szíveljék meg e kínos helyzetet azok, kik direkt az egyház anyagi romlásának árán foglalták el a Szász Domokos püspök biztosította hivatalukat s ha igazán lelkükön viselik az egyház sorsát és előhaladását a milliós kölcsön homályos ügyétől kezdődőleg adják vissza minden járandóságát az egyháznak!

Mondjanak le nemcsak mostanra, de évekre visszamenőleg is az egyház értékpapirjainak révén nyert honoráriumukról!

Igy meg fog szünni a deficit s nem leszünk kénytelenek szegény papjaink meg levitáink szájából még a fekete kenyeret is kivenni.

HIREK.

— **A regálebérlet ügye.** A fogyasztási adók bérbeadásának ügye legutóbb a szakosztályokat is foglalkoztatta. A szakosztály indítványa szeriut a Tordai Samu *olcsóbb* ajánlata részesítendő előnybe, mert állítólag a volt bérlő nem zaklatta a közönséget és humánus eljárásával mindig lekötölte az adózókat. Ha ez igaz lenne, semmi ellenvetésünk ez ellen nem lehetne. A dolog azonban mintha egy kicsit büzlene. Tegnapi ugyanis *Náthán Salamon* helybeli tekintélyes ügyvéd, több előkelő kereskedő megbízásából sürgős feljelentést tett a Rucska és Tordai regálebérlet cég ellen a pénzügyigazgatóságához, mert körülbelül 24 ezer korona fogyasztási adót jogtalanul felhajtott a kereskedőkön. **A pénzügyigazgatóság azonnal szigorú vizsgálatot indított a bérlők ellen.** A

vizsgálat eredményét az érdekeltek kíváncsian várják. Hogy a volt bérlők s különösen Tordai Samu milyen humánus volt a közönséggel, erre nézve ma több oly megbotránkoztató panaszt vettünk, hogy előbb azok valóságáról kell meggyőződnünk, noha teljesen szavahihető emberektők kaptuk hírünket. Holnap alkalmunk lehet ezekkel bővebben foglalkozni s e vádak nemcsak a Tordai Samu „*humánus voltát*“ (?) helyezik különös világitásba, hanem valódiságuk esetén a szakosztály indítványát is teljesen leronítani képesek.

— **Negyvenkilenc évig az örültek házában.** Az alsó-ausztriai örültek házában tegnap délelőt meghalt Krastl Emanuel festő, Krasztl 20 éves korában került az örültek házába, tehát 49 évet töltött az élőhalottak között. Ez idő alatt is több fantasztikus képet festett.

— **Hol vásároljunk fiainknak ruhát?** Osakis Réti Sándornál Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 4 szám alatt, hol honi szövetekből, saját műhelyében készült férfi és fiu ruhák vannak raktáron. Pártoljuk a honi ipart s nem a bécsi fiók üzletek silány áruit!

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerda nov. 13.

S. Fái Szeréna vendégfőllepte.

Először:

A vörös talár.

Dráma 4 felv. Irta: Eugéne Brieux. Fordította: Zigány A.

SZEMÉLYEK:

Mouzon	— — — —	Szakács.
Vagret	— — — —	Molnár.
Etchepare	— — — —	Tompa.
Mondoubleau	— — — —	Gyöngyi.
La Bouzule	— — — —	Szegő.
Bunerat	— — — —	Dezséri.
A főügyész	— — — —	Kassai.
Az esküdtszék elnöke	— — — —	Szentgyörgyi.
Ardeuil	— — — —	Krasznai.
Bridet	— — — —	Papp.
A csendőr-örmester	— — — —	Várad.
A törvényszéki irnok	— — — —	Heltai.
Yanetta	— — — —	Fái Sz.
Etchepare anyja	— — — —	Laczkó.
Vagretué	— — — —	Váradiné.
Buneratné	— — — —	Hahnel.
Catialeña	— — — —	Novák.

Kezdeté 7, vége fél 10 után.

Színházi műsor:

Csütörtök: A vörös talár.
Péntek: Delila.
Szombat: A modell.
Vasárnap: D. u.: A három pár czipő.
Este: A bibliás asszony.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

APRÓ HIRDETÉSEK:

Apróhirdetéseink beküldésének megkönnyítésére, levelezőlapokat bocsátottunk ki, melyek 25-50 és 75 filléért kaphatók a főtéren „Globus” hírlapel-árusító irodában, a „Ludasi-féle” dohánytözsdeben és a „Böckel-féle” lap- és dohány árudában.

LEVELEZÉSEK.

Göndörhaju. Levele van a kiadóhivatalban.

Kettecskén, Levele van a kiadóhivatalban.

Fecském-fecském. Levele van a kiadóhivatalban.

Margaretta. Levele van a kiadóhivatalban.

Páros csillag. Levele van a kiadóhivatalban.

Kedély. Levele van a kiadóhivatalban.

Mágnás. Levele van a kiadóhivatalban.

Ámor. Levele van a kiadóhivatalban.

Páros élet gyöngye. Levele van a kiadóhivatalban.

Hajnali csillag. Levele van a kiadóhivatalban.

Jogász-gyerek. Levele van a kiadóhivatalban.

Szöke asszony. Jelzett helyre levelet küldtem. „Barna jogász.”

Szellemes nővel levelezni óhajtok. Ismeretség kizárva. Czim Sirius postrestante.

Fehérke. Minduntalan várom válaszát. Csodálkozom bátortalanságán. Határoza

él magát gyorsan, mert minden perc elragadhatja boldogságunkat. Kezeit es „H.”

Hamis asszony. Tegnap felültetett szépen. A férjével jött a találkára, én mindjárt észrevettem és idejekorán elpárologtam. „Labancz.”

Házasság czéljából egy oly független jó modoru, művelt urinő, vagy leány ismeretségét keresem, ki szépsége mellett némi hozománynyal rendelkezik. Leveleket e rovatban jelezve „31 éves” czimen kiadóba kérek.

Bobí. Édeském! Az ígért tárgyat ma átveheti, mint szerelmem zálogát, lakásomon.

Szobacizus! Miért kócsik a válaszzsal, talánnem vette még át levelét a főpostán? Megnyugtató válaszát e lap kiadóhivatalomban várom.

Póranu fiatalember, németül, francziául és olaszul beszélő művelt hölgy ismeretségét keresi. Leveleket „Korona” czimen a kiadóba intézendők.

Fiatal, csinos, nagyon szép barna szobacizus ismeretségét keresi tartalékos huszárhadnagy. Leveleket e rovatban jelezve a kiadóba czimzendők „Kedély”-nek.

Csinos hölgy ismeretségét szeretném, mivel az unalmas téli estéket eltölthetném. Leveleket „Sze-

rencse fel” czimen a kiadóba kérek.

Csinos, fess, de szegény fiatalember, vagyonos nő ismeretségét óhajta. „Appoló” továbbit a kiadóhivatal.

Nőtülni óhajt évi 14.000 korona jövedelemmel rendelkező fiatalember, oly leánnyal, ki vagyona mellett műveltséggel és feltűnő szépséggel rendelkezik. Leveleket a kiadóba kér „Ámor.”

KERESLET.

Keresetük megvételre 5-10 métermázsza jó minőségű juh turó. Czim: a kiadóhivatalban.

Házvezetőnő vagy házi-

asszonytámaszulkeres egy ur leány állást jó bizonyítványai vannak szives megkereséseket „Megbízható” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Füszertüzetbe tanulónak felvétetik egy jó házból való fiu. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiu czipész tanulónak felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

KINÁLAT.

Iókarban levő csomagszállító tricikli jutányos árbán eladó. Közlebbit a Globus hírlapirodában.

Correpetitornak ajánljuk egy kitűnően végzett tanítóképezdész. Czim a kiadóhivatalban.

TONCZÁR ANTAL

vizvezetési szerelő

Fellegvári-út 48. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat. 8-10

Javitást, átalakitást gyorsan eszközöl.

ÜZLET FELOSZLÁS

miatt visszamaradt mintegy 4000 korona értékű legujabb angol, francia és honi gyártmányu **URI DIVAT SZÖVETEK** potom, a bevásárlási áron alól is, parthiba **ELADÓ.** — Értekezhetni **Béni Istvánnál** Trefort-utca volt Felső-szén-utca az új elme-gyógyintézetrel szemben. 6-15

FIGYELEM

munkanélküliek!

Tisztességes megélhetést nyújt minden rendbeli egyénnek a

„KOLOZSVÁRI UJSÁG”

utca elárúsítása. A tél folyamán állandó kenyérkeresetet biztosít. Fölvételeket, esetleg havi fix fizetéssel a kiadóhivatal eszközöl.

Van szerencsém **Mátyás király-tér 2. sz. a. ujonnan berendezett**

CSEMEGE-, DÉLIGYÜMÖLGS-

ÉS CZUKORKA-ÜZLETETEM

a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani. Tisztelettel

12-30

STERN ANTAL.

Lányi Benőné Kolozsvárt

Wesselényi Miklós-utca 2. szám alatt.

Felhívja mélyen tisztelt vevőinek és a vásárló hölgyközönségnek b. figyelmét emeleten lévő

női kalap termére.

Nagy választékban és a legutolsó párisi divat szerint árusít **diszített és diszitetlen női, leány- és gyermek-kalapokat, hozzávaló bársony, selyem, és mütollakat; elvállal női kalap diszítéseket, gyászkalapok készítését, toll-festést stb. meglepő olcsó árak mellett.** — Üzletének elismert szoliditása biztosítékot nyújt a szolid kiszolgálásról. — Elárúsítás kizárólag az emeleten lévő női kalap teremben történik.

16-20

Tisztelettel **LÁNYI BENŐNÉ.**

Schaberl József „Gutenberg” könyvnyomdája

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 18. szám.

A mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe ajánlom a modern technika minden előnyével gazdagon felszerelt

„Gutenberg” könyvnyomdámát.

Mint tanult nyomdász, egyedüli elvem volt egészen új könyvnyomdámát a legmodernebb követelmények szerint és a legnagyobb szakértelemmel berendezni; ezen törekvésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármilyen nyomdai munkát a legjobb izlésnek megfelelően, mérsékelt árak mellett vagyok képes kiállítani.

Elvállalok **ujságok, folyóiratok, alkalmi iratok, könyvek, kisebb és nagyobb nyomdai munkáknak** legujabb betűkkel, izléses kivitelben, csakis elsőrangú szakemberek által leendő elkészítését.

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt jutányosan és kifogástalanul intéztetnek el.

A mélyen tisztelt közönség szives támogatását kéri

teljes tisztelettel

Telefon-szám 261.

Schaberl József

nyomdatulajdonos.

A
„KOLOZSVÁRI UJSÁG”

kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árbán vállaltatnak s feltűnő izléses alakban készítettnek el.